

Андрэй КАЎХУТА:

«ЗАБРУДЖВАЮЧЫ СЁННЯ ВАДУ СУР'ЁЗНЫЯ ПРАБЛЕМЫ»

Як хутка ў Беларусі з'явіцца завод па перапрацоўцы батарэек? Ці плануецца павялічыць памер штрафаў за прычыненне шкоды наваколлю? Як паўплывалі пажары ў чарнобыльскай зоне на радыяцыйнае становішча ў краіне? Наколькі Беларусь здольная забяспечыць сябе энергетычнымі рэсурсамі? На гэтыя і іншыя пытанні чытачоў «Звяды» адказаў міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй Каўхута падчас «прамой лініі», што адбылася ў рэдакцыі газеты «Звязда».

— Сітуацыя кантралюецца спецыялістамі гідраметэаралагічнай службы. Пакуль перавышэнняў за межамі зоны не выяўлена. Аднак у краіне адзначаны перавышэнні па цвёрдых часцінках у паветры. Сітуацыя зразумелая: ветры, спёка, адсутнасць ападкаў. Небяспэкі для здароўя няма. Палепшыць становішча можна наступным чынам: рабіць паветра больш вільготным пры дапамозе паліваальных машын, што дапамае знізіць канцэнтрацыю пылу. Распрацоўваюцца рэкамендацыі, каб мясцовыя камунальныя службы прымалі захады дзеля прывядзення паказчыкаў у норму. Нашы спецыялісты ў сваю чаргу адсочваюць, каб яны выконваліся. Вы ведаеце, што зараз устаноўлены забароны на наведванне лясоў — гэта робіцца для таго, каб выключыць магчымасць узнікнення пажару. У большасці выпадкаў бедства здараецца з прычыны неасцярожнага стаўлення чалавека да наваколля.

— **Мяне вельмі ўразілі нядаўнія рэпартажы ў «Звездзе» пра тое, што ў нас закупаюць старыя фермы, пабудовы ды звалкі — і ўсё гэта адбываецца ў гаспадарках літаральна на палях. Чаму Мінпрыроды так спакойна рэагуе на гэтыя выпадкі? Чаму не дзейнічае больш жорстка? Адходы атручваюць глебу, ваду і, як вынік, наша здароўе...**

— У заканадаўстве аб ахове навакольнага асяроддзя сказана, што пры будаўніцтве не павінна быць нанесена шкоды наваколлю. Пры зносе мусяць выконвацца заканадаўства ў галіне ачышчэння з адходамі, аховы навакольнага і атмасфернага паветра, вады. Вядома, што будынкі сельскагаспадарчага значэння складаюцца з металалому, драўніны, канструкцый, якія можна выкарыстоўваць. Добры гаспадар знойдзе паўторнае прымяненне для металалому альбо здасць яго і атрымае за гэта грошы. Тое ж датычыцца і драўніны. Што да сценавых канструкцый, то іх таксама можна перапрацаваць. Па нашых падліках, каля 90% фермы можна паўторна выкарыстоўваць. Але практыка паказвае, што часам людзі ўсё гэтыя каштоўныя матэрыялы, то бок рэсурсы, папросту закопваюць у зямлю. За падобныя парушэнні прадугледжана даволі жорсткая адміністрацыйная і крымінальная адказнасць, штрафы перавышаюць тысячы базавых велічынь.

— **Свіслач называюць адной з самых забруджаных рэк Беларусі. Чаму так адбываецца? Якія меры прымаюцца па ачыстцы гэтага вадаёма?**

— Сапраўды, Свіслач лічыцца адной з найбольш забруджаных рэк Беларусі на працягу многіх гадоў. Сёння 14 прадпрыемстваў скідаюць у яе сцёкавыя воды. Але па даных маніторынгу, на працягу сямі месяцаў гэтага года ў вадзе ў межах горада Мінска не назіралася перавышэнняў па асноўных забруджвальніках (арганічныя і біягенныя рэчывы). Адзначу, што для зніжэння забруджвання Свіслачы пастаянна распрацоўваюцца і праводзяцца комплексныя мерапрыемствы. Так, летась

ПЛАНЫ ДЛЯ АДХОДАЎ

— **Нядаўна даведалася, што ўпакоўкі Tetra Pack нельга выкідаць у кантэйнеры з макулатурай. Ці з'явіцца для іх спецыяльныя кантэйнеры? Магчыма, у Беларусі існуюць тэхналогіі для перапрацоўкі такой упакоўкі? Таксама мяне цікавіць, ці плануецца ўстанавіць кантэйнеры для харчовых адходаў.**

— У Беларусі пакуль не існуе тэхналогіі па перапрацоўцы тэтрапакаў. Я лічу, што ўсе

прадпрыемствах і кантралюецца камунальнымі службамі ды Мінпрыроды. На сумеснай калегіі з Мінжылкамгасам мы разглядалі пытанне пра тое, каб асвоіць тэхналогію перапрацоўкі батарэек непасрэдна на прадпрыемствах. Мяркую, што ў найбліжэйшы час гэта пачне здзяйсняцца. Магчыма, вы заўважалі, што ў супермаркетах з'явіліся кантэйнеры для збору батарэек — гэта сведчыць пра тое, што сістэма збору паступова наладжваецца. Таксама міністэрствам разглядаюцца пытанні аб стварэнні прадпрыемстваў па комплекснай перапрацоўцы адходаў.

— **танне: раней у рэспубліцы дзяржаўным аб'яднаннем «Белрэсурсы» праводзілася выстава, прысвечаная перапрацоўцы адходаў. На кожны з відаў было прадстаўлена па некалькі патэнтаў. Раней тыя ж батарэйкі як матэрыялы, узбагачаныя рудой, здавалі на металургічныя заводы і г.д. Як іх цяпер выкарыстоўваць? Ці ёсць магчымасць аднавіць выстаўку?**

— Праблема абыходжання з адходамі — шматпланавая і міжведамасная, датычыцца не толькі Мінпрыроды, але і міністэрстваў гандлю, жыллёва-камунальнай гаспадаркі, прамысловасці, аховы здароўя, сельскай гаспадаркі і харчавання. Ваша прапанова вельмі добрая. Мяркую, што мы ўзгаднім гэтае пытанне з іншымі ведамствамі. Дарэчы, на сёлётным экалагічным форуме мы прадстаўлялі інфармацыю пра перапрацоўку адходаў. Усе ахвотныя маглі прыняць у ім удзел.

— **Падкажыце, куды ў Мінску я магу здаць адпрацаваныя энергазберагальныя лямпачкі? Раней прымалі пажарныя часці, цяпер адмаўляюцца. Што рабіць?**

— Цяпер ёсць прыёмныя пункты ў буйных гандлёвых сетках, напрыклад, кампанія «ОМА», гіпермаркет «Прастор». Азнаёміцца з пунктамі збору адпрацаваных лямпачак можна на сайце «Зялёная карта» (greenmap.by).

ЧЫСЦІНЯ ПАВІННА БЫЦЬ УСЮДЫ: І Ў ПАВЕТРЫ, І ПАД ЗЯМЛЁЙ

— **Якім чынам пажары ў чарнобыльскай зоне паўплывалі на радыяцыйнае становішча ў краіне?**

другасныя адходы павінны перапрацоўвацца, на палігоны мусяць трапляць толькі тыя рэчывы, якія не паддаюцца гэтай працэдуры. Дарэчы, Мінпрыроды нясе адказнасць за тое, каб палігоны не забіраліся смеццем, якому можна даць другое жыццё.

Трэба адзначыць, што зараз мы працуем над пытаннем перапрацоўкі ўсіх відаў адходаў. Калі ў вас няма кантэйнераў для збору другаснай сыравіны, калі ласка, звяртайцеся да мясцовых жыллёва-камунальных гаспадарак і вырашайце з імі гэтае пытанне.

Што датычыцца кантэйнераў для харчовых адходаў, то пакуль іх ставіць не плануем. На абмеркаванні з Мінархітэктуры вынесена прапанова мантажу прылад па здрабненні харчовых адходаў у кухонных сістэмах каналізацыі. Падобная мадэрнізацыя дазволіць скараціць паступленне харчовых адходаў сумесна з іншымі.

— **Дзе захоўваюцца сабраныя батарэйкі? Куды яны накіроўваюцца, і як хутка ў Беларусі з'явіцца завод па іх перапрацоўцы?**

— На жаль, сёння батарэйкі ў нашай краіне таксама не перапрацоўваюцца. З гэтай мэтай яны ў нас збіраюцца і вывозяцца за мяжу. Існуе сістэма збору і ўтылізацыі элементаў сілкавання, якая дзейнічае на многіх

— **Тэлефаную з Салігорска. Пасля здабычы калійных угнаенняў тут утварыліся вялікія горы адходаў. Скажыце, ці плануецца з імі нешта рабіць?**

— Сапраўды, праблема абыходжання з буйнатарэжымнымі адходамі вытворчасці, у тым ліку галітавымі адходамі, у нас існуе, бо такога «смецця» збіраецца вельмі шмат. Адходы, якія назапашваюцца ў выніку дзейнасці адкрытага акцыянернага таварыства «Беларуськалій», займаюць вялікую тэрыторыю. Акрамя таго, рыхтуюцца іншыя пляцоўкі для іх размяшчэння. Аднак спецыялісты імкнуцца мінімізаваць негатыўныя наступствы, якія з'яўляюцца з-за такога «смецця», напрыклад, засаленне тэрыторыі. Для вырашэння праблемы распрацоўваюцца планы па ўтылізацыі адходаў. Апошнія часткова выкарыстоўваюцца для стварэння фрыкцыйных супрацьгалалёдных сумесяў, якімі зімой пасыпаюць дарогі. Часткова адходы перапрацоўваюцца. Навукоўцы працуюць над прапановамі — якія тэхналогіі дапамогуць перапрацаваць гэта «смецце». Існуе сістэма загрузкі такіх адходаў у шахты, але гэта вельмі дарагое мерапрыемства.

— **Больш за дваццаць гадоў займаюся перапрацоўкай адходаў. Хачу задаць пы-**

